

Міністерство освіти і науки України
Полтавський державний аграрний університет
Департамент агропромислового розвитку Полтавської ОВА
ННЦ «Інститут аграрної економіки» НААН України
ГО «Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку»
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Сумський національний аграрний університет
ТОВ «Науково-виробничий центр сертифікації,
метрології та стандартизації»
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
Science and research institute of social and economic development (Чехія)
Leibniz institute of agricultural development
in transition economies (Німеччина)
International centre for enterprise and sustainable development (Гана)
ISMA University (Латвія)
Administration of the universidad Carlos III de Madrid (Іспанія)
School of marketing, UNSW business school UNSW Sydney (Австралія)
Кооперативно-торговий університет Молдови
Євразійський національний університет ім. Л. Н. Гумільова (Казахстан)

Матеріали

**VI Міжнародної науково-практичної конференції
«Менеджмент XXI століття: глобалізаційні виклики»**

19 травня 2022 р.

Полтава 2022

УДК 005 «20»
М 50

Менеджмент XXI століття : глобалізаційні виклики : матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції, 19 травня 2022 р. Полтава : ПДАУ, 2022. 1310 с.

У матеріалах конференції розглядаються загальнодержавні, галузеві та регіональні аспекти методології та практики сучасного менеджменту.

Збірник розрахований на науково-педагогічних працівників, аспірантів, студентів закладів вищої освіти, фахівців-практиків.

Редакційна колегія:

В.І. Аранчій, к.е.н., професор, ректор Полтавського державного аграрного університету,

О.А. Галич, к.е.н., професор, перший проректор Полтавського державного аграрного університету,

Т.В. Воронько-Невіднича, к.е.н., доцент, завідувач кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету,

М.В. Зось-Кіор, д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету,

Viktorii Riashchenko, Dr.oec., Prof., Expert of Latvian Council of Science, ISMA University of Applied Science, Riga, Latvia,

Emmanuel Kwesi Boon, Prof., Director of International Affairs International centre for Enterprise and Sustainable Development (ICED), Accra, Ghana,

Vladimir Melnyk, Dr., Associate Professor of Marketing Department of Business Administration University Carlos III of Madrid

Д.В. Дячков, д.е.н., доцент, професор кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету,

І.П. Потапюк, к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету

Матеріали друкуються мовою оригіналів.

За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори.

© Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу ПДАУ заборонено

О.О. Томілін, д.е.н., професор,
К.В. Рубанська, здобувач вищої освіти
Полтавський державний аграрний університет

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

В умовах сучасної нестабільності в українській економічній системі особливо гостро стоїть завдання захисту підприємств від ризиків та забезпечення їх сталого розвитку. Компанії працюють у різних конкурентних середовищах та мають індивідуальний економічний потенціал, тому кожна має специфічні, унікальні ризики. Тому питання забезпечення економічної стабільності компаній у динамічному та стохастичному економічному середовищі є постійним і важливим. Наявність ризиків як невід'ємної частини бізнесу потребує розробки конкретних методів і прийомів їх ідентифікації при прийнятті та реалізації управлінських рішень, а також налагодження системи захисту та управління ризиками. Відсутність ефективного управління ризиками українськими компаніями зумовлена низкою причин, зокрема відсутністю широких теоретичних умов, методологічних підходів та рекомендацій, пристосованих до вітчизняної економічної специфіки. Ризик є атрибутом господарської діяльності підприємств, організацій, установ. Результативність діяльності організацій у середовищі ризику визначає доцільність впровадження управління ризиками, оскільки необхідно враховувати його вплив на їхню діяльність.

Ризик – це економічна категорія, яка характеризує можливість імовірності збитків об'єкту, загрози, несприятливого результату [1, с. 154]. Ризик – це економічне явище, що є поєднанням можливості виникнення несприятливих подій і наслідків від них у вигляді збитків або шкоди [5, с. 167-168]. Ризик може вплинути як на окрему роботу компанії, так і на проект, який буде виконуватися, а також на його функціонування в цілому. Для того, щоб нейтралізувати негативні сторони ризику та максимізувати можливості, необхідно створити та апробувати процес управління ризиками. Один із результатів ефективного управління ризиками бізнесу. В якості індикаторів ризику рекомендовано ймовірність

виникнення ризикової ситуації під час господарської діяльності підприємства та ступінь негативного впливу ризику на розмір збитків, нанесених підприємству.

Управління ризиками – це процес який включає розробку і реалізацію заходів щодо попередження можливих наслідків і розміру збитків, мінімізація втрат [1, с. 157]. На нашу думку, управління ризиками – це вимога часу, викликана змінами внутрішнього та зовнішнього середовища компаній.

Процес управління ризиками так чи інакше здійснюється керівництвом усіх компаній, організацій та установ, але найчастіше він характеризується роздробленістю, відсутністю чітких алгоритмів та некомпетентністю через недотримання сучасних методів та практик управління ризиками.

Пріоритетність конкретних видів управління бізнес-ризиками має здійснюватися за такими кроками:

1. Якісний аналіз ризиків, який передбачає виявлення видів ризиків, які супроводжують діяльність компанії.

2. Визначення показників оцінки ризику, а саме ймовірності виникнення ризикової ситуації в процесі господарської діяльності та сили негативного впливу ризику на розмір збитків підприємства.

3. Розрахунок загальної оцінки окремих показників за окремими видами ризику та ін. [2]. Вирішення проблеми захисту від ризиків підприємства відбувається за трьома напрямками: фінансовою, інвестиційною та операційною діяльністю, які забезпечують синергетичний ефект у функціонуванні соціально-економічної системи.

Критеріями захисту підприємства від ризиків можуть бути такі показники: фінансова стійкість, рентабельність, наявність і структура оборотних коштів, опис ризик-апетиту системи управління [4]. Ризикозахищеність управлінської діяльності – це управлінська поведінка в умовах ризику, вираження якої базується на таких принципах: не ризикувати більше, ніж може дозволити власний капітал; думати про наслідки ризиків; не ризикуйте великим заради малого; позитивне рішення приймається лише у випадку сумніву; пам'ятати, що альтернатива є завжди [3]. Серед тенденцій в управлінні ризиками промислових підприємств є можливість організації

підсистеми ризик-менеджменту на підприємстві за її відсутності; розробка, облік, впровадження стандартів управління ризиками в підсистемі корпоративного управління; впровадження інформаційних технологій для управління ризиками.

Таким чином, оцінку та управління економічними ризиками необхідно здійснювати з двох позицій – позиції ризику, що супроводжує окремі види господарської діяльності, проекти та зі сторони сукупності всіх ризиків підприємства.

Список використаних джерел:

1. Аранчій В.І., Томілін О.О., Дорогань-Писаренко Л.О. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. РВВ ПДАУ. 2021. 300 с. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/10970>

(дата звернення: 04.05.2022).

2. Занора В.О., Зачосова Н.В. Управління ризиками проектів розвитку підприємства: теоретико-методичні засади. *Економіка та управління підприємствами*. 2020. №1 (18). С. 82-86. URL: http://rev.kpi.zp.ua/journals/2020/1_18_ukr/17.pdf (дата звернення: 03.05.2022).

3. Миколайчук І.П. формування організаційно-економічного механізму управління ризикозахищеністю підприємства. *Академічний огляд*. 2018. № 2 (49). С. 45-52. URL: <https://acadrev.duan.edu.ua/images/PDF/2018/2/5.pdf> (дата звернення: 03.05.2022).

4. Овсак О.П., Назаренко О.П., Примаченко О.В. Етапи та складники управління ризиками господарської діяльності підприємства. *Економіка та управління підприємствами*. 2019. №1 (18). С. 155-161. URL: http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/18_2019/27.pdf (дата звернення: 03.05.2022).

5. Sysoieva, I., Zagorodniy, A., Pylypenko, L., Tomilin, O., Balaziuk, O. and Pohrishchuk, O. (2021), Analysis of potential risks of audit of agricultural enterprises. *Agricultural and Resource Economics*, vol. 7, no. 1, pp. 164–191. <https://doi.org/10.51599/are.2021.07.01.09>. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/10543> (дата звернення: 04.05.2022).

І.В. Федулова, д.е.н., професор,

В.В. Ганушевич, здобувач вищої освіти

Державний торговельно-економічний університет

ІДЕНТИФІКАЦІЯ ФАКТОРІВ ФОРМУВАННЯ РИЗИК-КУЛЬТУРИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Роль менеджменту полягає у тому, щоб у найбільш оптимальний спосіб побудувати культуру ризик орієнтованого управління в компанії. Для цього важливо розуміти і адекватно використовувати фактори формування ризик-культури.